

»Forliget« gennemføres, et saa stort kommunalt Fremskridt, som vi ikke har gjort nogen Sinde før; det er ikke et Tilbageskridt som Grunloven af 1866, men paa saa godt som alle Punkter et Fremskridt og paa intet et Tilbageskridt.

Det er kun det første Skridt til Kvindens hele Nydelse af Menneskerettighederne, og det er jo det første Skridt, som koster. Den politiske Valgret for Kvinder kommer efter, men den kommer med en Grundlovsændring og er derfor vanskeligere. Kvindens kommunale Valgret kommer med et kommunalt Fremskridt, Kvindens politiske Valgret vil komme med et politisk Fremskridt, med en Grundlovsændring, saa vi faar den af Formuen privilegerede Valgret ud og en retfærdigere Valgmaade, end den nuværende. Maa jeg anbefale Dem at optage Forholdstalsvalgmaaden paa Deres Program!

Og nu beder jeg Dem ikke slaa Dem til Ro med, at det var kun faa Procent af Mændene, der stemte, da de fik Valgret. Da var Tiderne andre. Nu maa alle Kvinder med, ellers skammer de sig selv ud og alle dem, der har arbejdet sammen med dem. Før hed det: Mand af Huse; nu hedder det: Kvind af Huse.

Tale ved Mødet i »City« 31. Jan. 1908 af Redaktør Ove Rode.

Naar det siges, at Konsekvensen af Kvindernes kommunale Valgret ogsaa vil blive den politiske Valgret, saa er det i og for sig rigtigt. — Den ene vil utvivlsomt drage den anden efter sig. Imidlertid bør man næppe, som den foregaaende Taler, gøre sig Illusioner om, hvor hastigt den politiske Valgret vil komme. Naar man overalt i Verden har givet Kvinderne kommunal Valgret før den politiske, har det næppe været ud fra sagligt Synspunkt — at den politiske Valgret er hyppig mere udstrakt end den kommunale — men formodentlig fordi man har indset, at den kommunale Valgret ikke kunde opsættes en Dag, efter at den politiske Valgret var prøvet, medens man meget let kunde lade gaa et meget langt Tidsrum, efter den kommunale Valgrets Indførelse, uden at lade den politiske følge efter. Saaledes vil det desværre ogsaa gaa herhjemme.

Dr. Moltesen omtalte det afsluttede Valgretsforlig, der giver Kvinderne Valgret, som et meget stort Fremskridt, men han glemte at sige Dem, at selve den Maade, hvorpaa Forliget sluttes, og hele den Politik, der staar bag

det, lukker for de videre Fremskridt. Dr. Moltesen vil næppe hævde, at Reformpartiets og de Frikonservatives Politik stiler henimod den Ændring af Grundloven med tilhørende Opøsning af Landstinget, som er nødvendigt, for at Kvinderne kan faa den politiske Valgret.

Heller ikke er det saaledes, at Sagen ikke længere har nogen Modstandere; den har baa-*de skjulte og aabenbare* Fjender, skjulte, som blot holder sig rolige under den stærke Bevægelse, som nu er rejst, og aabenbare, som sandelig ikke tier.

Modstanden bygger særlig paa to Argumenter. Man hævder det umulige i pludselig at give Valgret til en uhyre Kreds af Mennesker, der ingen Indsigt har i de Forhold, hvor Valgretten skal bruges. Ja, saaledes sagde ogsaa alle konservative, da Mændene i Fyrreerne forlangte almindelig Valgret. Men ikke desto mindre blev der pludselig Adgang til det offentlige Liv til hundrede Tusinder, som ikke før havde deltaget i Statsstyret, og hvis Mulighed for at sætte sig ind i dets forskellige Krav iøvrigt var adskilligt mindre end Kvindernes nu. Men hvorledes tror man ogsaa at kunne skabe Interesse for det offentlige Liv hos dem, man ikke giver Adgang til at deltage deri. — Ja! de enkelte Foregangsmænd og -Kvinder, de, der sætter deres Arbejde og Liv ind paa at rejse en Bevægelse, de har naturligvis ikke blot Interessen, men skaffer sig de ypperste Kundskaber som Middel i deres Kamp. Men alle de andre Tusinder! Kan man fordrø eller vente, at de sætter et omfattende Arbejde ind paa Opgaver og Spørgsmaal, som de véd altid vil blive unddraget deres Afgørelse. Giv dem derimod Adgang. Luk Døren op! Saa vil Kvinderne nok vide at forberede sig til deres Deltagelse i det offentlige Liv mindst lige saa godt som Mændene.

Det andet Argument gaar ud paa, at Kvinden i Modsætning til den kloge og forstandsbeherskede Mand, væsentlig er et Følelsesvæsen, til hvem man ikke kan betroe Afgørelse af Sager, hvis Løsning kræver nøgtern Dømmekraft og koldsindigt Overlæg. Denne Anskuelse er i den sidste Tid navnlig hævdet af Folketingsmand Dr. Birch, (der er et af Samtidens mest lunefulde, vægelsindede og følelsesbeherskede Mennesker), som et Udtryk for ældgammel Mandsoverlegenhed, og dog ved vi alle, at der er Mænd saavel som Kvinder, hos hvem Følelsen og Stemningslivet, og andre Mænd og Kvinder, hos hvem det forstandsmæssige er det overvejende. Man plejer